

1) Ramban 42:9

רצה להגיד להם אני יוסף אחיכם ולאמר מהרו ועלו אל אבי וישלח
העגלות כאשר עשה עמהם בפעם השניה כי היה אביו בא מיד בלא
ספק ואחרי שנתקיים החלום הראשון הגיד להם לקיים החלום השני
ולולי כן היה יוסף חוטא חטא גדול לצער את אביו ולהעמידו ימים
רבים בשכול ואבל על שמעון ועליו ואף אם היה רצונו לצער את אחיו
קצת איך לא יחמול על שיבת אביו אבל את הכל עשה יפה בעתו
לקיים החלומות כי ידע שיתקיימו באמת גם הענין השני שעשה להם
בגביע לא שתהיה כוונתו לצערם אבל חשד אולי יש להם שנאה
בבנימין שיקנאו אותו באהבת אביהם כקנאתם בו או שמא הרגיש
בנימין שהיה ידם ביוסף ונולדה ביניהם קטטה ושנאה ועל כן לא רצה
שילך עמהם בנימן אולי ישלחו בו ידם עד בדקו אותם באהבתו ולזה
נתכוונו בו רבותינו בבראשית רבה (צג ט) אמר רבי חייא בר' אבא כל
הדברים שאתה קורא שדיבר יהודה בפני אחיו עד שאתה מגיע ולא
יכול יוסף להתאפק היה בו פיוס ליוסף פיוס לאחיו פיוס לבנימין פיוס
ליוסף ראה היאך נותן נפשו על בניה של רחל וכו' וכן אני אומר שכל
הענינים האלה היו ביוסף מחכמתו בפתרון החלומות כי יש לתמוה
אחר שעמד יוסף במצרים ימים רבים והיה פקיד ונגיד בבית שר גדול
במצרים איך לא שלח כתב אחד לאביו להודיעו ולנחמו כי מצרים
קרוב לחברון כששה ימים ואילו היה מהלך שנה היה ראוי להודיעו
לכבוד אביו ויקר פדיון נפשו ויפדנו ברוב ממון אבל היה רואה כי
השתחווית אחיו לו וגם אביו וכל זרעו אתו אי אפשר להיות בארצם
והיה מקוה להיותו שם במצרים בראותו הצלחתו הגדולה שם וכל
שכן אחרי ששמע חלום פרעה שנתברר לו כי יבאו כלם שמה
ויתקיימו כל חלומותיו:

אשר קבץ יוסף אם מהחמוש ואם מהקני' (כל) [רב]
שכן שבתחלה התחילו לכתוב כדי שיהיה הכל
במספר אבל בהתרבותו חדל לספור לפי שלא
היה נקבץ במספר ונשאר א"כ כלו לאמונתו
מבלי חשבון כלל והותרה בזה השאלה הי"ג.
והנה זכר הכתיב לידת בני יוסף ושמותם וטעם

השאלה הדי' למה התנכר יוסף לאחיו ודבר
אתם קשות והלא היה זה לו עון פלילי
בהיותו נוקם ונוטר כנחש והם אם חשבו עליו
רעה אלהים חשבה לטובה ומה לו להנקם
אחרי עשרים שנה. והמפרשים חשבו שהיה

בראשית מא

אברבנאל

מקץ

שצח

ואין הכוונה אלא בתוך הבאים מארץ כנען
והנה כפי דרך חז"ל (בראשית רבה פרשת
צ"ו) שנכנסו ב' פתחים יהיה הכל מיושב
אבל הכתוב לא זכרו בהיותו עקר עצמו בהבנת
הספור הזה:

השאלה הח' כי יראה חלוף גדול בדברי
יוסף ובדברי אחיו בזה לפי שהוא אמר
בראשונה מרגלים אתם לראות את ערות הארץ
באתם שהם שני ענינים נבדלים והם השיבו
בצד אחד בלבד לא היו עבדיך מרגלים ומערת
הארץ לא דברו כלל. והוא חוזר וטען עליהם
לא כי ערות הארץ באתם לראות ולא אמר

עושה זה כדי שיתקיימו חלומותיו ויבאו עוד
להשתחוות לפניו כל אחיו הי"א כמו שחלם
י"א כוכבים משתחוים לי. ואינו נכון כי לא
היתה הכוונה בחלומם שישתחוו לו בכריעה
והשתחוויה גמורה אבל שיגבר עליהם מאד והראי'
שהנה (לו) [לא] השתחוו לו אביו. ועוד כי
בהיות יוסף הוא השליט על הארץ היו משתחוים
לו אף שיכירוהו ואיך אם כן העטופים ברעב
וחוץ מארצם בדרך רחוקה ובניהם וגשיהם
וטפם מיחלים להם כל שכן אביו הזקן שבע
רוגז ומלא דאגות איך לא חמל עליו והרבה
צער על צערו במאסר שמעון:

**(כח) מה בצע: אמר יהודה: למה נעשה
 עון זה להמיתו ולא נהנה כלום במיתתו, מוטב
 שנמכרנו ולא יהיה העון כל כך [גדול] ונתנה.
 וגם לא נראה אותו עוד, ולא יקניט אותנו, ונראין
 הדברים: שכשמכרוהו השביעוהו שלא יבא עוד
 אל בית אביו, ולא יגלה עצמו לאביו ולא יודיע
 לאביו שהוא חי, ושהוא נמכר, ולא יאמר לשם,
 שהוא מבני יעקב, בשום סימן, ולא בשום רמיה,
 וכן עשה, שמוטב היה לו לעשות כן, ולא שימות
 בידם, דאי לא היה כן, כשהיה גדול בבית
 אדוניו, וגם תשע שנים שהיה מלך במצרים, שבע
 שני השבע ושתיים מן הרעב, למה לא שלח לאביו
 לאמרו: "הנני כאן במצרים" הלא היה יודע כי
 אביו מצטער עליו, אלא ודאי נשבע להם.**

בכור שור

מקץ

וּמִתָּן שֶׁהָיוּ בַּחֲתִימַת זֶקֶן בְּשַׁעַת מְכִירָה וְלֹא
נִשְׁתַּנּוּ לוֹ, וְהוּא לֹא הִיָּה בַּחֲתִימַת זֶקֶן, וְעַכְשִׁיו
צִמַּח זֶקֶן וְנִשְׁתַּנָּה לָהֶם. וַיִּתְּנָכֵר אֲלֵיהֶם: חֶשֶׁב:
אִם אֵגְלָה לָהֶם עֲצָמֵי מִידָּה, מִסְּנֵי שֶׁהֵם בּוֹשִׁים עַל
שִׁמְכָרָם אֲחִיהֶם וְצִיעָרוֹ אֲבִיהֶם יֹאמְרוּ לִי: שְׂתוּק:
אֲתָה מוֹשְׁבֵעַ וְעוֹמֵד שְׁלֹא תִגְלָה אוֹתָנוּ, וְאָמַר לָהֶם
קִשּׁוֹת, וּמְרַגְלִים אַתֶּם! וְדַחֲקָם עַד שֶׁהִבִּיאוּ
בְּנִימִין, וְנָתַן הַגִּבִּיעַ בְּאַמְתַּחֲתוֹ, וְאָמַר לַעֲכָבוּ
לַעֲבֹד, וּכְשֶׁרָאָה אוֹתָם דְּחוּקִים, שֶׁהָיוּ יֹרְאִים לַחֲטָא
לְאֲבִיהֶם, גִּילָה עֲצָמוֹ, כִּי אִזּוֹ יָדַע שֶׁעַל כִּרְחֹם
יִגְלֹוּ גַם הֵם שְׁלֹא יַעֲכֹב אֶת בְּנִימִין. וַיִּדְבֹּר אֶת־

6) Bereishis 37

	בראשית ל"ז	AN
ח	קָמָה אֶלְמָתִי וְגַם־נִצְבָּה וְהָיָה תִסְבִּינָה אֶלְמַתִּיכֶם וּתְשַׁתְּחוּיָן לְאֶלְמָתִי: וַיֹּאמְרוּ	
ט	לֹא אָחִיו הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם־מִשׁוֹל תִּמְשַׁל בָּנוּ וַיֹּסְפוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ	
י	עַל־חֲלֹמָתוֹ וְעַל־דְּבָרָיו: וַיַּחְלֹם עוֹד חֲלוֹם אֲחֵר וַיֹּסֶפֶר אֹתוֹ לְאָחָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה	
יא	חֲלֹמָתִי חֲלוֹם עוֹד וְהִנֵּה הַשָּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְעֶשֶׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי:	
יב	וַיֹּסֶפֶר אֶל־אָבִיו וְאֶל־אָחָיו וַיִּגְעַר־בּוֹ אָבִיו וַיֹּאמֶר לּוֹ מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר	
יג	חֲלַמְתָּ הַבּוֹא נִבּוֹא אֲנִי וְאִמִּי וְאֶחָיִךְ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לָךְ אֶרְצָה: וַיִּקְנְאוּ־בּוֹ אָחָיו	
יד	וְאָבִיו שָׁמַר אֶת־הַדְּבָר: וַיֵּלְכוּ אָחָיו לְרַעוּת אֶת־צֹאן אֲבִיהֶם בְּשָׂכָם: וַיֹּאמֶר	
	יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף הַלּוֹא אֶחָיִךְ רָעִים בְּשָׂכָם לָכֵה וְאַשְׁלַחְךָ אֲלֵיהֶם וַיֹּאמֶר לּוֹ	
	הַנֶּנִּי: וַיֹּאמֶר לּוֹ לֶךְ־נָא רֹאה אֶת־שְׁלוֹם אֶחָיִךְ וְאֶת־שְׁלוֹם הַצֹּאן וְהִשְׁבֵּנִי דָבָר	

7) Bereishis 34:30 - Yaakov is upset at Shimon and Levi

	Genesis 34	AN
30	Jacob said to Simeon and Levi, "You have brought trouble on me, making me odious among the inhabitants of the land, the Canaanites and the Perizzites; my men are few in number, so that if they unite against me and attack me, I and my house will be destroyed."	וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־שִׁמְעוֹן וְאֶל־לֵוִי עֲכַרְתֶּם אֹתִי לְהַבְאִישְׁנִי בִישָׁב הָאָרֶץ בְּכֹנְעֵנִי וּבִפְרֹזִי וְאֲנִי מְתִי מִסֶּפֶר וְנֶאֱסַפּוּ עָלַי וְהִכּוּנִי וְנִשְׁמַדְתִּי אֲנִי וּבֵיתִי:

8) Bereishis 35:22 Yaakov is upset at Reuven

✕	Genesis 35 ▾	☆ AN
22		
While Israel stayed in that land, Reuben went and lay with Bilhah, his father's concubine; and Israel found out. Now the sons of Jacob were twelve in number.		וַיְהִי בְשָׁכֵן יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הַהוּא וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב אֶת־בִּלְהָהּ פִּילֶגֶשׁ אָבִיו וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל (פ) וַיְהִי בְנֵי־יַעֲקֹב שְׁנַיִם עָשָׂר:

9) Berieshis 49 4 - 7 Yaakov is stil upset at his sons even on his death bed

✕	Genesis 49 ▾	☆ AN
Reuben, you are my first-born, My might and first fruit of my vigor, Exceeding in rank And exceeding in honor.	3	רְאוּבֵן בְּכֹרִי אַתָּה כָּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי יִתֵּר שְׂאֵת וַיִּתֵּר עֹז:
Unstable as water, you shall excel no longer; For when you mounted your father's bed, You brought disgrace—my couch he mounted!	4	פָּחוּז כַּמַּיִם אֶל־תֹּתֵר כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבִי אָבִיךָ אֵז חִלְלֵת יִצְוֵעִי עָלָה: (פ)
Simeon and Levi are a pair; Their weapons are tools of lawlessness.	5	שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אֲחִים כָּלִי חֶמֶס מְכַרְתִּיהֶם:
Let not my person be included in their council, Let not my being be counted in their assembly. For when angry they slay men, And when pleased they maim oxen.	6	בְּסֻדָּם אֶל־תֵּבֵא נַפְשִׁי בְּקִהְלָם אֶל־תִּחַד כְּבֹדִי כִּי בְּאַפָּם הָרְגוּ אִישׁ וּבְרָצָנָם עָקְרוּ־שׁוֹר:
Cursed be their anger so fierce, And their wrath so relentless. I will divide them in Jacob. Scatter them in Israel.	7	אָרוּר אַפָּם כִּי עָז וְעִבְרָתָם כִּי קָשָׁתָה אַחֲלֶקֶם בִּיַּעֲקֹב וְאַפִּיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל: (ס)

10) Bereishis 41:51 Yosef names his two sons

✕	Genesis 41	☆ AN
Joseph named the first-born Manasseh, meaning, "God has made me forget completely my hardship and my parental home."	51	וַיִּקְרָא יוֹסֵף אֶת־שֵׁם הַבְּכוֹר מְנַשֶּׁה כִּי־נִשְׁכַּח אֱלֹהִים אֶת־כָּל־עֲמָלִי וְאֶת כָּל־בֵּית אָבִי:
And the second he named Ephraim, meaning, "God has made me fertile in the land of my affliction."	52	וְאֶת שֵׁם הַשֵּׁנִי קָרָא אֶפְרַיִם כִּי־הַפְּרִנִּי אֱלֹהִים בְּאֶרֶץ עֲנִי:

(ב) ה' יכול להודיעו שהוא חי ולא יודיע לו מקום מושבו עד שיעברו הכ"ב שנה, ויענש בפרידתו כנגד כ"ב שנה שפירש מיצחק**.

(ג) ועיקר: ענין הנ"ל אינו מיישב כלל הנהגתו של יוסף, כי גם אם נגזר על יעקב עונש מן השמים על שלא נהג כבוד אב"א כ"ב שנה, הרי פשוט שאין זה נותן רשות ליוסף להעניש את אביו ע"י שלא יודיעו שהוא חי יי, ודוגמא לזה: אין מקום לומר שהשבטים היו מותרים או גם מחוייבים למכור את יוסף — בשביל שיתקיימו חלומותיו ויתקיים עונש יעקב!

ג. וביאור ענין זה יובן בהקדים דברי רש"י בפ' וישב יי הדורשים ביאור: הטעם למה לא גילה הקב"ה ליעקב שיוסף חי, פרש"י: "לפי שהח"י רימו (השבטים) וקללו את כל מי שיגלה ושתפו להקב"ה עמהם (וממ"י שיד) אבל יצחק ה' יודע שהוא חי אמר האין אגלה והקב"ה אינו רוצה לגלות לו" יי.

9* ראה לקמן בפנים ס"ה ובהערה 32.
10 מובן שאין לכ"ו שייכות להשקו"ס האם ב"נ מחוייבים בכבוד אב"א (ראה פרש"י (ס"פ נח), וראה לקו"ש ח"ה ע' 147, 153 ואילך ובהנסמן שם), והאם ה' דעה כזו נכללת בכבוד אב"א (להעיר ממכתב אדה"נ (נרסם במאה שערים ד, א)), והרי בכל אופן פשיטא דלא ה' יוסף מצער את מי שהוא במשך כו"כ שנים ובפרט צער גדול כזה וביחוד את אביו יעקב!
11 וע"ד משנית באגה"ק (ס"י כה) שאף שעל הניזק נזר עליו מן השמים, מ"מ הרבה שלוחים למקום והוא נענש על רוע בחירתו.

12 שם, לב.

13 בדפוס שני של רש"י (ואדי אל-חג'ארה, רל"ו): אבל יצחק שלא ה' שם

ב. לכאורה ה' אפשר לומר ש' תמיהה זו מתורצת ע"פ מה שפרש"י לפני זה בפ' וישב יי. דהטעם שיעקב התאבל על בנו ימים רבים "כ"ב שנה משפרש ממנו עד שירד למצרים כו' כנגד כ"ב שנה שלא קיים יעקב כבוד אב ואם כו'".

ולכן לא שלח יוסף להודיע לאביו שעודנו חי קודם שיעברו כ"ב שנה, כי עונש דיעקב ה' צ"ל כ"ב שנה כנגד כ"ב שנה שלא קיים כבוד אב ואם.

אבל א"א לתרץ כן הנהגתו של יוסף: כי

(א) מנין ידע יוסף שעל יעקב לקבל עונש כ"ב שנה י ע"ז שלא קיים כבוד אב"א יי, וגם את"ל שידע עד"ה, הרי:

מדוע לא הודיע לאביו במשך שבע השנים קודם שבאו אחיו למצרים, הנה) גם בנוגע ל' זמן זה אין מסתבר בפשט"מ דיניח יוסף את אביו בצער ובאבילות כדו שיתקיימו ה' חלומות (וכמו שהקשה בעקידה (שער כט, סוף פרשה וישב מקץ) ובחז"ט עה"ת שם), ועד"ז קשה במה שמסיים (שם) "וה' מקוה להיות שם במצרים כי בראותו הצלחתו הגדולה שם וכ"ש אחרי ששמע חלום פרעה שנתברר לו כי יבואו כולם שמה ויתקיימו כל חלומותיו".

המאסף (בסוף ההשמטות למס' ברכות דירושלמי וילנא, תרפ"ב, ג' יארק, תשי"ט) מתרץ דיוסף קס"ד ובוודאי אביו ציוה לענשו על שמתגדל כו' ולמוכרו לעבד ולכן לא הודיעו שעלה לגולה שלא יתראה כמתגרה בו כו', ומסיים: כנ"ל הובר פשוט (!) — אבל מפורש בקרא: לך נא ראה גו' (לז, יד).

ד. לז, לה, והוא ממגילה יו, א.

8. ראה עד"ו כגו"א (הובא לקמן הערה 30) בנוגע לשבטים.

9. ובפרט שידע שיעקב ורבה שלחו אותו פדנה ארם ליקח אשה מבנות לבן (תולדות כה, ב).

12) "HAM'ASEF" Samuel Shraga Feiginsohn (known as שפ"ן הסופר).

ובתוס' זכרם (י"ט ע"ג) ד"ה עירא, ובירושלמי משמע דעירוי כבדי ראשון כדאמרינן עלה בגמ' מהו ליתן תבלין סלמסא ולעירות עליהן סלמסא ר' יונה אומר עירוי ככלי ראשון חיילית דר' יונה סן הרא וכל כלי חרס אשר תבושל בו ישבר אין לי אלא שבישל בו עירא לתוכו רותח מניין ת"ל אשר תבושל בו ישבר ככל סקס" עכ"ל. ולפנינו בירושלמי ליתא סן, וכל כלי חרס עד סוף המאמר" [וכן ליתא זה בירושלמי שבת פ"ג ה"ה במאמר הזה שמוכא שם]:

(הרי צדקה סי' י"א) איתא, ואמר שלמי סמכא גמורים ושלמי סס' פאה בירושלמי ר' יעקב בר אידי ור' יצחק בר נחמני [נהסן] הון פרנסין. וחזון יהבין לר' חסא אבוי דר' אושעיא חד דינר והוא יהיב ליה לתורנין. אלמא דרשאי ליתן סתנה לאחרי" עכ"ל:

בדרשות ר"י אבן שועיב פ' תבוא (ק"פ ס"ז פ"ב) ואמר בירושלמי בתחלה היו מביאים הבכורים בסלי כסף וזהב כ"א איש לפ' עשרו והיו העניים מתביושין והתקינו שיביאו כלם בסלי ערבה קלופה".

אמר הביאקף: גם אני אעשה כהמנהג בהדפסה שלא להציא הנייר חלק ואמלאו בקצת סדרשי

א) מה גדולה התפיסה והפריאה על יוסף הצדיק שלא סירד לתדות רוח אביו לבשרו כי רגשו דו בבית פוסיפר וכי הקדיחו על ביתו [ועזוב את אביו האכיל כעשר וכו'...]

ובלב כן יפונה... קרעו בגדיהם... הקדים יהושע לבלב... ובסמוך ל'... אם אתם תבאו אל הארץ... כי אם בלב כן יפונה ויהושע כן נון" הקדים בלב ליהושע... ובסמוך ל"ה... ויהושע...

אמר הנאכף: גם אני אעשה כהמנהג בהדפסה ע

(א) מה גדולה התמיה וההפלאה על יוסף הצדיק שלא סירד להזות רוח אביו לבשרו כי רנהו זה בבית פוטיפר וכי הפקידהו על ביתו! ועוזב את אביו האכלל בצער נורא ואכל שתיים ועשרים שנה עד שנתגלגל הדבר ע"י הרעב!!! והרמב"ן ז"ל רצה ליישב הדבר וז"ל (בס' ויגש ס"ב ח') כי יש לחסוה אתר שעמד יוסף במצרים ימים רבים וזיה פקיד ונגיד בבית שר גדול במצרים אך לא שלח כתב אתר לאביו להודיעו ולנהמו! כי מצרים קרוב לחברון כששה ימים, ואלו היה מהלך שנה היה ראוי להודיעו לכבוד אביו וייקר פדיון נפשו ויפדנו ברוב מסון... ויתרץ הרמב"ן שיוסף רצה שתקיימו הלומותיו... ואמר, שלולי כן היה יוסף חסא חסא גדול לצער את אביו ולהעמידו ימים רבים בשכול ואכל כו' עיי"ש, והנה תירצו של הרמב"ן ז"ל במח"כ לא נראה כלל, כי מה הדבר הגדול והסוב והמצות הגדולה שיש בקיום הלומות שהיה בראי בשבילם לצער את האב בעניי נורא כזה שנים רבות?

והנה אנכי תראה בזה שמים חדשים, לדעתי כל המעשים והתעלולים שבענין הזה יסורם העיני הוא במעות גדולה שטעה יוסף בסבת מכירתו, כי הוא בצדקתו לא העיה על דעתו כלל שכל עשרת אחיו ירשעון יחד בשביל קנאתם בו רשע נורא משולש כזה, שיגנבו נפש וימכרוהו לעבד; ב) שהיו אכזרים נוראים כאלה לעשות רשע נורא כזה לאחיהם בשרם ילד רך וחכם; והשלישית הני נוראה הנכלה הגדולה הזאת לקצר בה יחד גם את שנות חיי אביהם הזקן להעמידו בשכול ואכל נורא כל ימיו ולהורידו אבל שאולה אל בנו יקירו אשר נפשו קשורה בנפשו!!! כנכלה נוראה כזו לא עיתת על דעתו לחשוד את אחיו, אבל הוא חשב כודאי שרק מאת אביו התת שומה הזוירה הזאת לענשו במסכרת עבד בגלל אשר גבה לבו לחשב מחשבת מלוכה וממשלה על הדין ואחיו עי כי העיו פניו לספר את חלומו זה לילד מהשכנותיו (שאין מראין לו לאדם אלא מתדורו דלבא) גלוי לפני אביו ואחיו, וע"ז גער בו אביו בנויפה, כי ראה בזה חלול כבודו וכבוד אמו וכבוד אחיו הגדולים, וע"כ צוה אביו לאחיו לענשו במסכרת עבד מדה כנגד מדה, עבדות תחת ממשלה, ואררי כי עכרו ימים רבים ואביו לא שלח לפדותו חשב שאביו לא נתרצה לו ברחמיו עד כה, ועוד יחרה אמו בו, ולכן לא היה יכול להודיע לאביו שעלה לגדולה כי זה היה נראה כסתגרה באביו לאמר, על אפך ועל חסדך התנשאתי מעלה תחת שגורת עלי להשפילי, ועאכ"כ שלא היה יכול להרשות א"ע לדאות פני אביו אחרי חשבו כי בקצפו הסתיר פניו ממנו ולא יתגור לדאות פניו כלל.

וידע כבואם עשרת אחיו מצרימה חשב אולי התנחם אביו על גזירתו וישלח את בניו (אלה ששכרוהו) לבקשו לפדותו ולהחזירו אליו, וכדי לחקור פיהם ע"ז העליל עליהם לאמר מרגלים אתם, שכדי להתנצל מעלילה זו יצאו מוכרחים להודות על האמת שסמרת בואם לפדות את אחיהם ולא לרגל את הארץ ולא לשכר אכל, אבל בראותו אחרי כל החקירות שבאמת לא באו רק לשכר אכל ולא לפדות את אחיהם התיאש עוד מרחמי אביו ומראות פניו והשתדל רק לראות את פני אחיו הקטן, אכן בשמעו אח"כ ספי יהודה את דברי אביו בצערו הגדול, רצא האחר מאתי ואומר אך סרף סורף וגו' אז נגלה לפניו מעותו הגדולה ונוכח עאביו לא ידע כלל מסכירתו וכי יחשב שבנו האהוב סרף סורף, ואז נכסרו רחמיו אל אביו האספל אל צערו ואבל הנורא שנים רבות ולא יכול להתאפק ויתן תיכף את קולו בבכי והתורע אל אחיו, וסלתו הראשונה היתה, העוד אבי חיי ואח"כ, סתרו ועלו אל אבי, רדה אלי של תעסודי, והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים ומהרתם והורדתם את אבי הגה, וכל עקי דבריו הראשונים היו רק על דבר אביו לפדותו אליו לחיות רוח ולראות פניו, כן נראה לי הדבר משום, ולפלא כי לא קדמוני המפרשים הפשטנים בזה!